

ที่มาของโลกาภิวัตน์

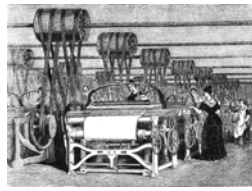
ค. การปฏิวัติอุตสาหกรรมจนถึงสงครามโลกครั้งที่ 1
Industrial Revolution - WW I

พีรพล อิศรภักดี
นฤมล ชีร์วัฒน์
สาขาวิชาประวัติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

การปฏิวัติอุตสาหกรรม

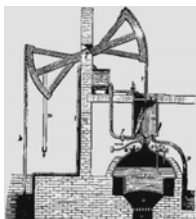
ระยะแรก : ค.ศ. 1760 - 1860

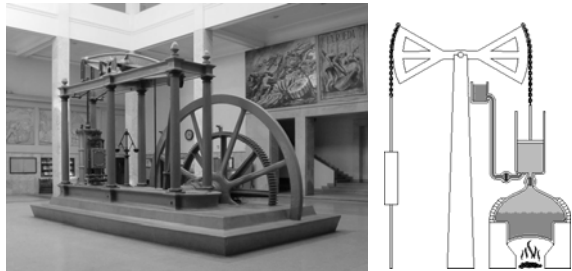
ระยะที่สอง : ทศวรรษ 1860

การปฏิวัติอุตสาหกรรมระยะแรก 1760 - 1860

การประดิษฐ์เครื่องจักร เครื่องยนต์ การใช้พลังงานไอน้ำ
และถ่านหินแทนแรงงานคนและสัตว์
อังกฤษเป็นชาติแรก que เข้าสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรม

Watt steam engine

Animation of a schematic Newcomen steam engine.
 - Steam is shown pink and water is blue.
 - Valves move from open (green) to closed (red)

ผลจากการปฏิวัติอุตสาหกรรมระยะแรก

- ▶ ชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์เปลี่ยนแปลง
- ▶ ด้านชนชั้น
 - ชนชั้นกลาง → นายทุน
 - ชาวนาไร้ที่ดิน → กลุ่มกรรมาชีพ
- ▶ ยุโรปมีอำนาจเหนือโลกตะวันออก

การประดิษฐ์เครื่องจักรกลจำนวนมากในอังกฤษ

- ▶ เครื่องทอผ้า อุตสาหกรรมทอผ้า
- ▶ เครื่องจักรไอน้ำ อุตสาหกรรมเหมืองถ่านหิน
 อุตสาหกรรมเหล็ก

อุตสาหกรรมเหล็กเป็นพื้นฐานของอุตสาหกรรมอื่น

- ▶ การคมนาคม
- ▶ การก่อสร้าง
- ▶ เครื่องจักรยนต์ต่าง ๆ ฯลฯ

ยุโรปมีความสามารถด้านการผลิตสินค้าจากโรงงานและการขนส่ง

ผลต่อยุโรป

การปฏิวัติอุตสาหกรรมทำให้ยุโรปตื่นตัวก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ซึ่งนำมาใช้ด้านการทหาร เศรษฐกิจ การเมือง จนเกิดความรู้สึกว่ายุโรปเหนือกว่าภูมิภาคอื่น ๆ และสามารถใช้อำนาจทางการทหารครอบงำภูมิภาคอื่นได้

ความเจริญบางด้านของอารยธรรม เช่น ศิลปะ ปรัชญา องค์ความรู้บางอย่าง *ที่อาจไม่ได้มาจากหลักการทางวิทยาศาสตร์* ของโลกตะวันออก เช่น จีน อินเดีย อิสลาม ฯลฯ ยังคงเหนือกว่ายุโรป

การปฏิวัติอุตสาหกรรมระยะที่ 2

ทศวรรษ 1860 เป็นต้นมา

การพัฒนาาระบบอุตสาหกรรมซับซ้อน
และการพัฒนาระบบคมนาคมขนส่งเพื่อความรวดเร็ว
ของการค้าไปทั่วโลก ระบบรถไฟ เรือกลไฟ
การชุดคลองลัดน้ำ่าน้ำ

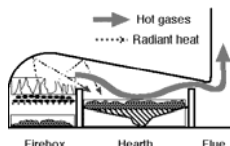
การทำอุตสาหกรรมเหล็กกล้า (steel) สำเร็จ
เหล็กกล้าเป็นวัสดุหลักในการอุตสาหกรรม
และการคมนาคม

• พลังงาน : น้ำมัน, แก๊ส, ไฟฟ้า

Four-stroke cycle

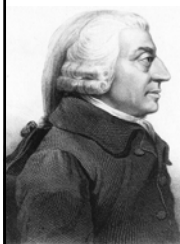

ผลของการปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 2

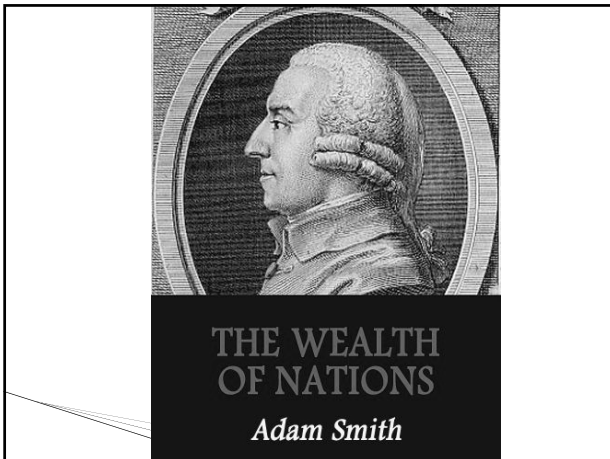
- ▶ สร้างวิถีชีวิตที่สะดวกสบาย ฟุ่มเฟือย แก้ปัจเจกบุคคล
- ▶ ชนชั้นกรรมาชีพลำบาก ต้องการความเป็นธรรม

อเมริกาเข้าสู่การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 2
และก้าวหน้าทันอังกฤษและเยอรมัน

ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเสรี

นักคิดสำคัญ คือ *อดัม สมิท* (Adam Smith)
(1723 - 1790) เขียนงาน *The Wealth of Nations* (1776) เสนอให้ใช้กฎธรรมชาติ
ของการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจเป็นบรรทัดฐาน
ของสังคมและความเป็นอยู่ของมวลชน
ยกเลิกกฎเกณฑ์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจาก
ลัทธิฟิลาณซีนิยม

ระบบทุนนิยมเสรี สอดคล้อง กับ
การปกครองแบบประชาธิปไตยเสรี

พัฒนาการของประชาธิปไตยเสรี
อังกฤษ
➢ เสรีภาพและเสมอภาค
➢ การปกครองแบบ King - in - Parliament
(กษัตริย์ภายใต้รัฐสภา)
อเมริกา
การปฏิวัติ 1776 ประชาธิปไตยที่ไม่มีกษัตริย์
ฝรั่งเศส
การปฏิวัติฝรั่งเศส 1789

การปฏิวัติอเมริกา 1776

อาณานิคมอังกฤษ 13 แห่งปฏิวัติ และชนะอังกฤษ
เกิดประเทศอเมริกา

ยึดหลักเสรีภาพของปัจเจกบุคคลที่เกิดมาเท่าเทียมกัน

โดยมีรัฐธรรมนูญเป็นหลัก

French Revolution 1789

การปฏิวัติฝรั่งเศส 1789

ปฏิญญาว่าด้วยสิทธิมนุษยชนและพลเมือง

รับรองความเท่าเทียมกันของพลเมือง

การปกครองโดยอาศัยหลักอำนาจอธิปไตยของปวงชน

รับรองเสรีภาพทางศาสนา และความคิด

ประชาชนมีสิทธิเท่าเทียมกันที่จะเป็นพนักงานของรัฐตามวุฒิ

และความสามารถของตน

ผลของการปฏิวัติฝรั่งเศส ต่ออุดมการณ์

ประชาธิปไตย
แนวคิดชาตินิยม
ค่านิยมของสามัญชน

ประชาธิปไตย

คำขวัญการปฏิวัติ “เสรีภาพ เสมอภาค ภราดรภาพ”
เป็นหลักการประชาธิปไตยตามความหมายทั่วไป

ประชาธิปไตย (Democracy)

- ▶ ความเชื่อมั่นในความเป็นพลเมืองของรัฐ ภายใต้กฎหมายบ้านเมือง
- ▶ การยึดมั่นในเสรีภาพของปัจเจกบุคคล โดยเฉพาะ การแสดงออกทางความคิดและเสรีภาพในทรัพย์สิน
- ▶ การนำเอากระบวนการเลือกตั้งทั่วไปโดยความเห็นชอบของเสียงข้างมากมากำหนดอำนาจของรัฐ (อำนาจทางการเมืองจากประชาชน)
- ▶ การมีกษัตริย์เป็นประมุขไม่ได้ขัดกับการปกครองแบบประชาธิปไตย

แนวคิดชาตินิยม (Nationalism)

สำนึกของมวลชน ที่เพิ่งรับโอกาสเป็นเจ้าของประเทศ
จึงสำนึกคุณค่าของสังคม (ด้านภาษา ขนบธรรมเนียม ศาสนา เผ่าพันธุ์)
และ สิทธิทางการเมือง พร้อมทั้งจะรักษาคุณค่าเหล่านี้ด้วย
ชีวิตจากภัยคุกคามทั้งภายในและภายนอก

ค่านิยมเกี่ยวกับสามัญชน

- ▶ ปัจเจกมี “ค่า” ในตัวเอง (การเลือกตั้ง)
- ▶ การทำเทียมกันทางเศรษฐกิจ
- ▶ รัฐควรเข้ามาดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของพลเมือง
ซึ่งนำมาสู่แนวคิดรัฐสังคมนิยมและรัฐสวัสดิการ

ปรัชญาสังคมนิยมมาร์กซิสต์ (ลัทธิคอมมิวนิสต์)

▶ Karl Marx (1818 – 1883)

▶ Friedrich Engels (1820 – 1895)

งานสำคัญ *Communist Manifesto* (1848)
Das Kapital (1867)

แนวความคิด *Marxism* ต่อด้านความคิด *Laissez - faire*
ที่ทำให้เกิดการกดขี่และอำนาจที่ไม่ชอบธรรมของชนชั้นนายทุน
ที่มีต่อชนชั้นกรรมาชีพ

การปฏิวัติของชนชั้นกรรมาชีพเพื่อสร้างสังคมที่เป็นธรรม

การปฏิวัติรัสเซีย 1917

เศรษฐกิจทุนนิยมและการปฏิวัติอุตสาหกรรม
ชนชาติต่าง ๆ ในยุโรปแข่งขันกันแสวงหาดินแดน
ล่าอาณานิคมมากขึ้น เพราะการค้าสากล คือ
ฐานอำนาจ และความมั่งคั่ง

ชาติที่แข่งขันกันแสวงหาอาณานิคม

- ▶ สเปน โปรตุเกส
- ▶ อังกฤษ ฝรั่งเศส เนเธอร์แลนด์ เบลเยียม รัสเซีย ญี่ปุ่น
- ▶ เยอรมัน อิตาลี หลังการรวมชาติในทศวรรษ 1870

ศตวรรษที่ 19

ลัทธิล่าอาณานิคมพัฒนาสู่ **ลัทธิจักรวรรดินิยม (Imperialism)**
ประเทศต่าง ๆ แข่งขันกันขยายอิทธิพลและอำนาจ
ในดินแดนต่าง ๆ ที่ตนยึดครอง เกิดความขัดแย้ง
และรวมกลุ่มพันธมิตร จนเกิดเป็น **สงครามโลกครั้งที่ 1**
ในศตวรรษที่ 20

ลัทธิล่าอาณานิคมและลัทธิจักรวรรดินิยม เป็นปัจจัยหนึ่งของการเกิดกระบวนการโลกาภิวัตน์ใน เอเชียและแอฟริกา ด้านต่างๆ

- เศรษฐกิจ : ทุนนิยม การค้าเสรี
- การเมือง : ระบอบประชาธิปไตย ความคิดชาตินิยม
- ศาสนา : คริสต์
- วิทยาการ : วิทยาศาสตร์ เช่น การแพทย์แผนใหม่
- สังคม : ค่านิยม-วัฒนธรรม ตะวันตก
โดยผ่านระบบการศึกษา ความเป็นอยู่
ของชนชั้นนำ

ขบวนการโลกาภิวัตน์จากโลกตะวันตกสู่ “ท้องถิ่น”

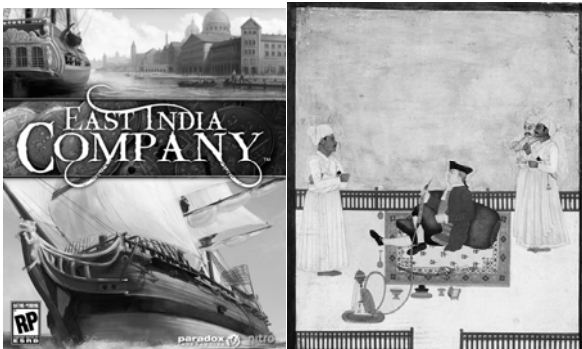
การปกครอง

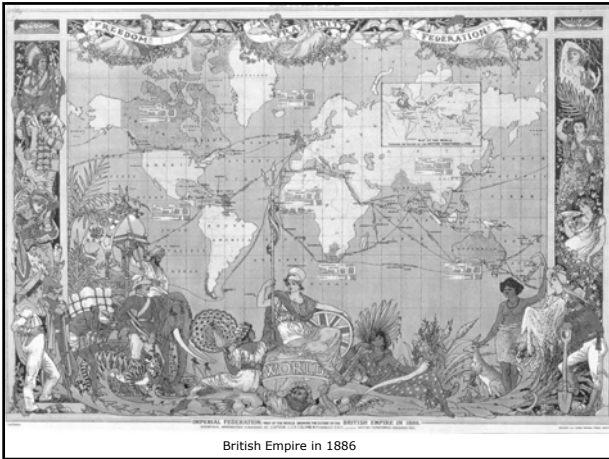
การเผยแพร่ศาสนา

การศึกษา

การค้าเสรี (ทุนนิยมการค้า - ทุนนิยมอุตสาหกรรม)

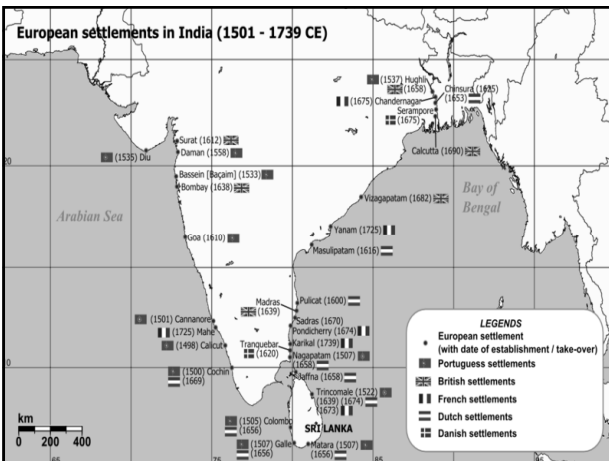
กรณีศึกษา: อาณานิคมอินเดียภายใต้จักรวรรดิอังกฤษ

British Empire in 1886

การปกครอง

- ประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข
Constitutional Monarchy
- อาณานิคม คือ รัฐสมัยใหม่ Nation State

Queen Victoria
(1819-1901)

การเผยแพร่ศาสนา (Church of England)

- การเผยแพร่ศาสนา โดยเสรี ตั้งแต่ต้น ศต.19
- การจัดตั้ง Mission School

การศึกษา

- Traditional Education
- Modern Education (English Education)
- Arts and Sciences ศิลปศาสตร์ และ วิทยาศาสตร์

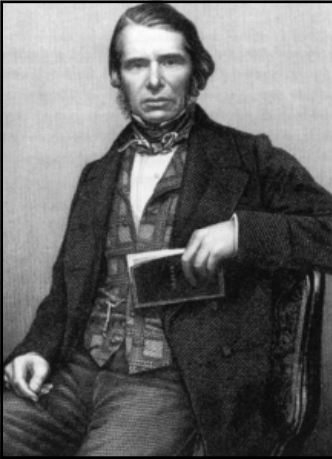
ค.ศ. 1857 มีมหาวิทยาลัย 3 แห่งในอินเดีย

- Bombay (Mumbai)**
- Madras (Chennai)**
- Calcutta (Kolkata)**

Macaulay

Macaulay
1800-1859

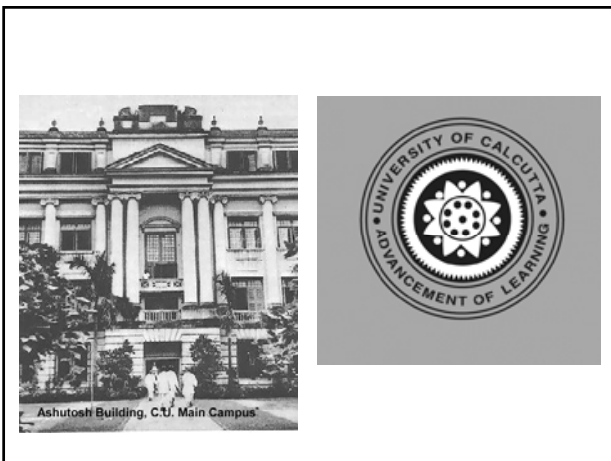

Charles Trevelyan
1807-1886

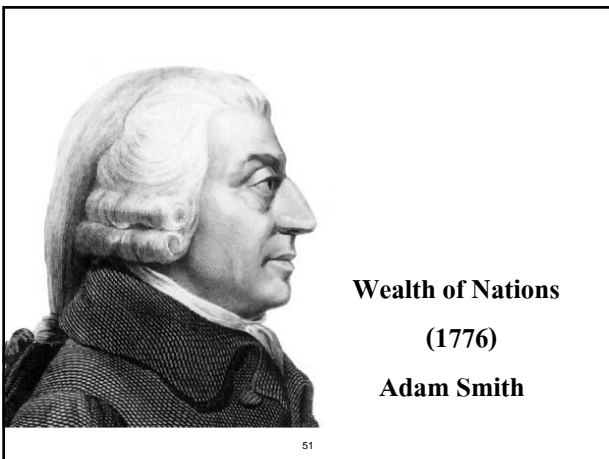

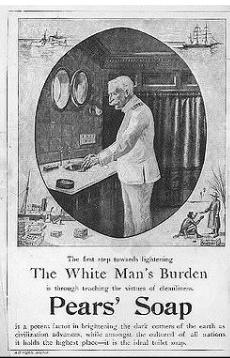
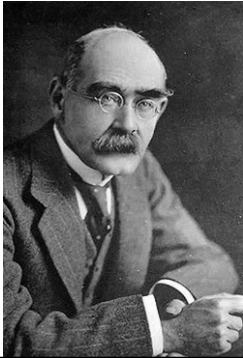
การค้าเสรี Free Trade ศ.ศ. 19

- บริษัทอินเดียตะวันออก
East India Company
การผูกขาดการค้า
- การค้าเสรี การหลั่งไหลของวัฒนธรรมตะวันตก
การอพยพ การตั้งถิ่นฐาน การถือครองที่ดิน
- อาณานิคมคือ ตลาด และ แหล่งวัตถุดิบ
- การค้านำอาณานิคมเข้าสู่ระบบโลก

The White Man's Burden
Rudyard Kipling 1865-1936

- White Supremacy
- Indian and Dogs are not allowed

กิจกรรมเสริมหลักสูตร

ชมภาพยนตร์และฟังการอภิปรายเรื่อง

Whale Rider

วันพุธที่ 23 พฤศจิกายน 2554

เวลา 13:00 – 16:00 น.

ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร. ม.ฉ. ต๋วย ชุมสาย

HB 7 ชั้น 8

